

[Finansministeren.]

svenske detailedsaftgift til en merværdiaftgift er ganske vist ikke blevet fremsat af den svenske regering, men heri ligger næppe, at tanken herom er opgivet.

Jeg er for mit vedkommende af den opfattelse, at merværdisystemet indebærer så betydelige fordele i forhold til de hidtil anvendte former for generelle indirekte beskatninger, at vi snarest muligt bør omlægge den almindelige omsætningsaftgift til en merværdiaftgift. Det vil af hensyn til dansk erhvervslivs konkurrenceevne utvivlsomt være en fordel, om vi kunne optræde som foregangsmænd på dette område fremfor at skulle afvente de erfaringer, man i løbet af nogle år kan gøre i andre lande.

Jeg tænker herved på, at merværdiaftgiften i højere grad end nogen anden indirekte afgiftsform kan indrettes således, at forbrugsbeskatningen bliver neutral. Heri lægger jeg, at den ikke i sig selv har utilsigtede bivirkninger på erhvervsstrukturen eller på det frie forbrugsvalg. Merværdiaftgiftens neutralitet kommer også frem i forholdet til udenrigshandelen derved, at eksporten helt vil kunne fritages for afgiftsbelastning, ligesom importvarer og her fremstillede varer beskattes på lige fod ved afsætning her i landet. Andre afgiftssystemer vil derimod vanskeligt kunne friholde eksporten for en vis indirekte afgiftsbelastning, ligesom de vanskeligt vil kunne afgiftsbelaste indførte varer på helt samme niveau som indenlandske varer.

For at opnå denne neutralitet i afgiftsmæssig henseende må afgiften imidlertid i princippet omfatte alle varer og tjenesteydelser, ligesom den må omfatte alle produktions- og handelsled. Endvidere må der i princippet være fuld fradragsret for den afgift, som virksomhederne betaler til deres leverandører ved indkøb til virksomhedens brug.

Efter forslaget omfatter afgiften da også alle varer uden undtagelse. Det er en gammel erfaring fra administrationen af afgiftslovene, at det er undtagelserne og fritagelserne for afgiften, der volder problemer ikke mindst for de virksomheder, der handler med både afgiftsfri og afgiftspligtige varer. Disse erfaringer er i rigt mål blevet styrket under den nuværende omsætningsaftgift, hvor flere varegrupper, bl. a. levnedsmidler,

er fritaget for afgiften. Jeg er af den bestemte opfattelse, at det ikke vil være muligt at praktisere en merværdiaftgift med undtagelse fra afgiftspligten. En meget stor del af detailhandlerne har et så bredt varesortiment, at det ikke vil kunne undgås, at en væsentlig del af dem — såfremt der gøres undtagelser fra afgiftspligten — vil få omsætning af såvel afgiftsfri som afgiftspligtige varer. Det ville endda blive sådan, at det enkelte salg ofte ville komme til at omfatte både varer, hvoraf de skulle kræve afgift, og varer, hvoraf ingen afgift skulle opkræves.

Under de drøftelser, der har været ført med erhvervslivets organisationer om udformningen af en merværdiaftgift, har det da også fra de fleste sider været tillagt den største vægt, at en sådan afgift i givet fald måtte omfatte alle varer.

Når det drejer sig om tjenesteydelser, vil afgiftspligten derimod ikke efter lovforslaget blive generel, idet man her har valgt positivt at angive de bestemte former for tjenesteydelser, der skal være omfattet af afgiftspligten. Efter den udformning, lovforslaget har fået, er afgiften f. eks. ikke tænkt at skulle omfatte undervisning, hospitalsdrift og de tjenesteydelser, der præsteres af læger, jordemødre, advokater og revisorer.

På dette område er der ikke helt den samme begrundelse for at gøre afgiftspligten generel, som der er inden for vareområdet, men det må på den anden side erkendes, at der opstår visse vanskeligheder ved at trække grænsen mellem afgiftsfri og afgiftspligtige ydelser, idet også en række rent praktiske hensyn spiller ind. Lad mig således nævne, at medens udlejning af varer foreslås inddraget under afgiften, vil udleje af husrum og betalingen herfor — altså husleje — fortsat blive holdt uden for beskatningen. I øvrigt vil nybyggeriet i højere grad end hidtil blive belastet med afgift som følge af, at arbejdsydelser inddrages under afgiftspligten. For erhvervsjendomme, som opføres af de registrerede virksomheder, vil forhøjelsen imidlertid være uden betydning, idet retten til fradrag for afgift af indkøb også omfatter den afgift, der betales ved opførelse af fast ejendom. For boligbyggeriet og visse former for institutionsbyggeri — skolebyggeri er ikke udtrykkeligt nævnt, men det er jo et spørgs-